

Contact:

Stefanie de Kool
 Praktijkonderzoek Plant en Omgeving,
 onderdeel van Wageningen UR
 stefanie.dekool@wur.nl
 T 0252-462119

Teelt de grond uit

Met sector teeltsysteem bloembollen ontwikkelen

Eind 2009 zijn we begonnen met het ontwerp van een teeltsysteem voor bloembollen los van de ondergrond. Daarbij zijn de systeem-eisen benoemd waaraan een toekomstig teeltsysteem moet voldoen. In de winter van 2009-2010 zijn we gestart met de eerste proeven om de mogelijkheden van bloembollenteelt in een klein volume op substraat of water te verkennen. De eerste resultaten waren veelbelovend en daarom is in 2011 het onderzoek voortgezet.

Drie systemen vergeleken

In 2011 zijn bloembollen geteeld op drie innovatieve teeltsystemen:

- Substraatbedden met vijf verschillende substraten in drie teeltlaagdiktes (10, 20, 30 cm)
- Drijvende teelt op water in vijvers met voedingsoplossing
- Volveldse teelt in een teeltlaag van 40 cm op afgedekte ondergrond

In de nieuwe teeltsystemen blijkt een hogere opbrengst mogelijk dan in de vollegrond. De kwaliteit van de bollen was overwegend goed. In het *substraatbeddenonderzoek* bleek de 20 cm teeltlaagdikte prima te voldoen. Bij een dunnere laag ontstaat bij hyacint

Lelies volvelds geteeld op afgedekte ondergrond.

Hyacinten op substraatbed.

het risico op opgroeien van de bollen en kwaliteitsverlies, maar bij lelies was de groei in 10 cm ook zeer goed. Een dikkere teeltlaag van 30 cm gaf geen betere groei of kwaliteit. Opvallend was dat de bollen in alle vijf de geteste substraten goed groeiden, maar vulkanisch gesteente gaf schade aan de leliebollen. Voor het vervolgonderzoek met hyacint is gekozen voor de substraten kokos/veen en duinzandgrond vanwege de goede groei en de kosten. De opbrengst van de *op water geteelde hyacinten* varieerde van zeer goed gegroeide bollen tot zeer slecht gegroeide bollen. De goede groei laat zien dat de waterteelt zeker potentie biedt, maar er zijn nog veel vragen over de oorzaak van de slechte groei van een deel van de bollen. In de *volveldse teelt* is gekeken naar de mogelijkheid van het stomen van een 40 cm dikke teeltlaag. Met de mogelijkheid de grond ziektevrij te houden, kan dit teeltsysteem een voordeel bieden ten opzichte van de gangbare teelt. Het stomen bleek goed mogelijk en had bovendien een positief effect op de gewasstand en opbrengst van de lelies.

Ontwikkeling samen met de sector

Vanaf het begin van het onderzoek vindt intensieve uitwisseling plaats met de begeleidingscommissie van bollentelers en adviseurs. Nu de perspectieven in beeld komen en steeds meer

styeemeisen worden vastgesteld, kunnen ook technische bedrijven een bijdrage gaan leveren aan de ontwikkeling van een teeltsysteem. Daarom zijn toeleveranciers tijdens een bijeenkomst geïnformeerd over de doelstellingen van het onderzoek en uitgenodigd om mee te denken bij de ontwikkeling van een nieuw teeltsysteem. Diverse bedrijven zijn enthousiast en willen graag meedenken en een bijdrage leveren aan het ontwerp.

Interesse van telers

In 2011 zijn open dagen rond de proeven georganiseerd, is gepubliceerd in vakbladen en op de website en zijn lezingen gegeven over het doel en de resultaten van het onderzoek. Hierdoor is een grote groep bollentelers op de hoogte van het onderzoek naar Teelt de grond uit. De goede groei van de leliebollen in de substraatbedden heeft de interesse gewekt van lelietelers. Door de problemen met grondgebonden ziektes en tekort aan schone grond zijn lelietelers geïnteresseerd in de mogelijkheden om 'los van de ondergrond' lelies te gaan telen. Het PLAM V-virus en de onzekerheden over verspreiding van dit virus is een aanleiding voor enkele telers om de mogelijkheden voor schone teelt van hun uitgangsmateriaal in een uit de grondstelsysteem te verkennen.

Economisch plaatje en regionale beleving

Nu de teeltkundige mogelijkheden van teelt uit de grond zichtbaar worden, is de vraag Wat mag een nieuw teeltsysteem kosten om rendabel bollen te kunnen telen? Komend jaar zullen we de meerwaarden (hogere opbrengst, ziektevrij, teelt bij huis, etc.) gaan kwantificeren en de verwachte kosten in beeld brengen. Tevens gaan we in regionale bijeenkomsten in gesprek met belanghebbenden over de kansen die zij zien en aandachtspunten die zij hebben bij de ontwikkeling van teelt de grond uit. Hiermee wordt het perspectief zichtbaar van teelt de grond uit voor de bollenteelt.

Toeleveranciers krijgen uitleg over de mogelijkheden van bollenteelt 'uit de grond' en over de eisen waaraan het systeem moet voldoen voor een goede bolgroei.

Deelnemers van de begeleidingscommissie bekijken de proeven.